

355.58(477)

Т 48

А.І. Ткачук, О.В. Пуляк

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ УКРАЇНИ

навчальний посібник

Видавництво ПП «Новий Світ-2000»

МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

А. І. Ткачук, О. В. Пуляк

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

УКРАЇНИ

навчальний посібник
для студентів закладів вищої освіти

Львів
«Новий Світ — 2000»
2025

УДК 335.58(075.8)

Т 48

Друкується за рішенням Вченої ради Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка,
протокол № 12 від 03 квітня 2023 року.

Рецензенти:

Терещук А. І. — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної освіти, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Близнюк М. М. - доктор педагогічних наук, професор кафедри виробничо-інформаційних технологій та безпеки життєдіяльності факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Ткачук А. І., Пуляк О. В.

Т 48 Цивільний захист України навчальний посібник /
А. І. Ткачук, О. В. Пуляк. – Львів : «Новий Світ-2000», 2025. –
267 с.

ISBN 978-966 - 418-406-6

Посібник містить курс лекцій, теми рефератів та питання, що виносяться на практичні заняття з дисципліни "Цивільний захист" для студентів закладів вищої освіти всіх спеціальностей.

УДК 335.58(075.8)

ISBN 978-966-418-406-6

© А. І. Ткачук, О. В. Пуляк, 2025

© Видавництво ПП «Новий Світ - 2000»,
ФОП Піча С. В., 2025

Зміст

Вступ.....	3
Тема 1. Система цивільного захисту України.....	5
1.1. Основні засади державної політики у сфері цивільного захисту.....	5
1.2. Сили цивільного захисту України.....	19
1.3. Єдина державна система цивільного захисту.....	28
1.4. Міжнародні правові основи цивільного захисту.....	44
Тема 2. Небезпеки, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.....	59
2.1. Класифікації надзвичайних ситуацій.....	59
2.2. Небезпеки, що можуть спричинити НС природного характеру.....	66
2.3. Небезпеки, що можуть спричинити НС техногенного характеру.....	87
Тема 3. Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження.....	101
3.1. Надзвичайні ситуації воєнного характеру.....	101
3.2. Зона радіоактивного зараження.....	137
3.3. Зона хімічного зараження.....	140
3.4. Зона біологічного зараження.....	144
Тема 4. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій.....	149
4.1. Мережа спостереження і лабораторного контролю.....	149
4.2. Урядова інформаційно-аналітична система з питань НС.....	152
4.3. Прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю.....	154
4.4. Прилади хімічної розвідки.....	162
4.5. Оцінка радіаційної обстановки.....	164
4.6. Оцінка хімічної обстановки.....	172
4.7. Оцінка пожежної обстановки.....	177
4.8. Оцінка інженерної обстановки.....	179

Тема 5. Забезпечення заходів і дій в межах ЄДСЦЗ.....	182
5.1. Основні заходи у сфері цивільного захисту.....	182
5.2. Оповіщення про загрозу або виникнення НС.....	187
5.3. Реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків.....	191
5.4. Організація життєзабезпечення постраждалого населення в НС.....	197
5.5. Евакуаційні заходи.....	201
5.6. Укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту.....	206
5.7. Засоби індивідуального захисту.....	207
5.8. Забезпечення пожежної безпеки.....	210
5.9. Державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки.....	218
 Тема 6. Заходи і дії ЦЗ в рамках профільної підготовки.....	 226
6.1. Психологічний захист.....	226
6.2. Надання екстреної психологічної допомоги постраждалому населенню внаслідок надзвичайної ситуації.....	230
6.3. Методика організації "Дня Цивільного захисту" у закладах освіти.....	238
 Теми рефератів з дисципліни "Цивільний захист".....	 253
 Питання, що виносяться на практичні заняття.....	 255
 Література.....	 264